

Spoločnosť v kríze, zákon o riešení hroziaceho úpadku

Národná rada SR prijala zákon č. 111/2022 Z. z. zo 16. marca 2022 o riešení hroziaceho úpadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov („zákon o riešení hroziaceho úpadku“). Zmenené a doplnené boli aj niektoré už existujúce zákony, napríklad zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, Obchodný zákonník (OZ) a iné. Niektoré ustanovenia nadobúdajú **účinnosť** 1. mája 2022, niektoré 17. júla 2022.

Zákonom dochádza k transpozícii Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1023 z 20. júna 2019 o rámcových preventívnej reštrukturalizácie, o oddĺžení a diskvalifikácii a o opatreniach na zvýšenie účinnosti reštrukturalizačných, konkurzných a oddĺžovacích konaní a o zmene smernice (EÚ) 2017/1132 (Smernica o reštrukturalizácii a insolvenčii) do právneho poriadku Slovenskej republiky.

A) Stav PRED prijatím zákona o riešení hroziaceho úpadku

Úpadok. Už aj pred prijatím zákona o riešení hroziaceho úpadku sme si ako audítori – najmä kvôli posúdeniu schopnosti spoločnosti nepretržite pokračovať vo svojej činnosti (angl. *going concern*) - museli všímať, či spoločnosť nie je **v úpadku** (§ 3 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii), t. j. či nie je

- **predĺžená** alebo
- **platobne neschopná** (insolventná).

Spoločnosť v kríze. Takisto sme si museli všímať, či spoločnosť nie je v kríze. Pojem „**spoločnosť v kríze**“ bol do Obchodného zákonníka (§ 67a OZ) zavedený v r. 2015; táto novela OZ sa nazývala aj „Lex Váhostav“. Spoločnosť je v kríze, ak

- je v úpadku alebo
- jej úpadok hrozí.

Definícia pojmu „**úpadok**“, uvedená v § 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, sa nezmenila – spoločnosť je v úpadku, ak je predĺžená alebo platobne neschopná (insolventná). Novinkou bol pojem „**úpadok hrozí**“. Spoločnosti hrozí úpadok, ak pomer vlastného imania a záväzkov je menej ako 8 ku 100. K výpočtu tohto pomeru pozrite aj Aktuality 2021/03 (v novembri 2021 bol novelizovaný zákon o účtovníctve, a podľa § 28 ods. 6 sa na účely posúdenia, či je spoločnosť v kríze, do záväzkov nepočítajú položky časového rozlíšenia nákladov a výnosov na strane pasív súvahy).

V súvislosti so spoločnosťou v kríze je dôležitý **zákaz vrátenia plnenia nahradzujúceho vlastné zdroje**. Plnenie nahradzujúce vlastné zdroje spolu s príslušenstvom a zmluvnou pokutou nemožno vrátiť, ak je spoločnosť v kríze, alebo ak by sa v dôsledku toho do krízy dostala (§ 67f OZ).

B) Stav PO prijatí zákona o riešení hroziaceho úpadku

Spoločnosť v kríze. Naďalej platí, že spoločnosť je v kríze, ak

- je v úpadku alebo
- jej úpadok hrozí.

Novelou sa v § 67a ods. 2 OZ slová „Spoločnosti hrozí úpadok“ nahradili slovami „Spoločnosť je v kríze aj vtedy“, a tento odsek je po novele nasledovný: ~~Spoločnosti hrozí úpadok~~ **Spoločnosť je v kríze** aj vtedy, ak pomer vlastného imania a záväzkov je menej ako 8 ku 100.

Zmena teda nastala v tom, že stav, keď pomer vlastného imania a záväzkov je menej ako 8 ku 100, sa naďalej považuje za stav, keď je spoločnosť v kríze (so všetkými dôsledkami, napríklad so zákazom vrátenia plnenia nahradzujúceho vlastné zdroje), avšak už sa nenazýva stavom, keď „úpadok hrozí“.

Táto terminologická zmena nastala preto, lebo pojem „úpadok hrozí“, resp. „hroziaci úpadok“ je po novele upravený v zákone o konkurze a reštrukturalizácii.

Hroziaci úpadok. Podľa § 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii:

1. Dlžník je v **hroziacom úpadku**, najmä ak mu **hrozí platobná neschopnosť**.
2. Dlžníkovi **hrozí platobná neschopnosť**, ak s prihliadnutím na všetky okolnosti možno dôvodne predpokladať, že v priebehu 12 kalendárnych mesiacov nastane jeho platobná neschopnosť.

Z toho vyplýva, že zatiaľ čo

- **úpadok** naďalej súvisí s predĺžením a platobnou neschopnosťou,
- **hroziaci úpadok** súvisí len s platobnou neschopnosťou (hroziacou).

V tejto súvislosti uveďme, že sa zmenila aj **definícia platobnej neschopnosti** v § 3 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii (okrem iného sa zmenil počet dní z 30 na 90): Právnická osoba je platobne neschopná, ak nie je schopná plniť ~~30~~ **90** dní po lehote splatnosti aspoň dva peňažné záväzky viac ako jednému veriteľovi.

Preventívne konanie. Zákon o riešení hroziaceho úpadku v § 1 ods. 1 definuje preventívne konanie ako

- verejnú preventívnu reštrukturalizáciu,
- neverejnú preventívnu reštrukturalizáciu.

Podrobnejšie sa týmto zákonom zaoberať nebudeme. Uveďme len všeobecné ustanovenia z **dôvodovej správy** k návrhu tohto zákona:

- V súlade so základnými cieľmi smernice sa navrhuje nová právna úprava riešenia situácie podnikateľa, ktorému **hrozí úpadok z dôvodu hroziacej platobnej neschopnosti**, v preventívnom konaní, ktoré predstavuje účinný nástroj na včasné riešenie situácie dlžníka tak, aby mohol pokračovať vo svojej činnosti a zachovať svoju životaschopnosť, a najmä predísť úpadku a následnému konkurzu.
- **Preventívnym konaním** sa rozumie verejná preventívna reštrukturalizácia alebo neverejná preventívna reštrukturalizácia.
- Základným cieľom návrhu zákona je preto poskytnúť dlžníkom dostatočný priestor na účinnú, efektívnu, rýchlu a transparentnú **preventívnu reštrukturalizáciu** v počiatočnom štádiu, kedy úpadok „hrozí“, a zabrániť tak úpadku dlžníka a riešeniu jeho situácie niektorým z insolvenčných konaní, čím by sa súčasne malo zabrániť strate pracovných miest a strate know-how, mala by sa maximalizovať celková hodnota pre veriteľov v porovnaní s tým, čo by získali v prípadnom konkurze, ako aj zabrániť zvyšovaniu nesplácaných úverov.
- Na dosiahnutie tohto účelu sa upravuje aj inštitút **tzv. dočasnej ochrany**, ktorý reálne poskytuje časový priestor pre účinnú reštrukturalizáciu a dosiahnutie cieľa, ktorý je verejnou preventívnou reštrukturalizáciou sledovaný, pričom súčasne dochádza k zrušeniu dočasnej ochrany upravenej zákonom č. 421/2020 Z. z. o dočasnej ochrane podnikateľov vo finančných ťažkostiach a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

- Riešenie hroziaceho úpadku prostredníctvom preventívneho konania sa umožňuje len v prípade dlžníka, ktorý je **právnickou osobou**, a z preventívnej reštrukturalizácie sú vylúčené subjekty, ktorých riešenie úpadku nie je možné konaniami podľa zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 7/2005 Z. z.“).
- Okrem uvedeného návrh zákona upravuje aj **tzv. nástroje včasného varovania**, ktoré majú slúžiť k včasnému upozorneniu podnikateľa, že je nutné prijatie potrebných a vhodných opatrení smerujúcich k odvráteniu hroziaceho úpadku alebo úpadku.

Pravidelne pripravujeme aktuality o dôležitých daňových a legislatívnych zmenách. Chcete byť o nich informovaný/á? Prihláste sa na odber nášho newslettera.

ODBER NOVINIEK

Kontakt

Ivana Mazániková

Partner

Andrea Šikulová

Senior Manager

Richard Farkaš

Retired Partner/Consultant

KPMG na Slovensku
Dvořákovo nábrežie 10
811 02 Bratislava Slovakia

T: + 421 2 5998 4111

E: kpmg@kpmg.sk

kpmg.sk

© 2022 KPMG Slovensko spol. s r.o., slovenská spoločnosť s ručením obmedzeným a členská spoločnosť globálnej organizácie KPMG nezávislých členských spoločností pridružených ku KPMG International Limited, súkromnej anglickej spoločnosti s obmedzeným ručením. Všetky práva vyhradené.

Informácie tu uvedené majú všeobecný charakter a nevzťahujú sa na okolnosti žiadnej konkrétnej fyzickej alebo právnickej osoby. Hoci našou snahou je poskytnúť presné a aktuálne informácie, ich aktuálnosť nemôžeme zaručiť aj v budúcnosti. Neodporúčame konať na základe týchto informácií bez príslušnej profesionálnej rady a dôkladnej analýzy konkrétnej situácie.